

A Kertész-szindróma

„Új Bábelt élünk, a fogalmak pokoli zűrzavarát. Gyalázatos hazugok megrontották a szavak becsületét.”

Karinthy Frigyes



SZALAY KÁROLY

Szindróma magyarul valamely betegségre jellemző tünetcsoport. Ezúttal a hisztéria az, amit a Nobel-díj körül gerjeszt a liberális álság. Kísérő tünete a lelki presszió és a politikai diktatúra. Ha *Márai Sándor* – Kertész kedvenc írója – élne, éppen úgy kíváncsolna, mint azt tette a kommunista rémuralom eszkalációja idején. „Ez volt az az idő – írta –, amikor megértettem, hogy el kell mennem az országból – nemcsak azért kell elmenne, mert nem engednek szabadon írni, hanem elsőbbsen és még sokkal inkább azért, mert nem engednek szabadon hallgatni.” Ma Kertészről tilos hallgatni, kötelező lelkendezni, büntetendő cselekmény őt kritikusan méltatni.

A lelki frász, amibe a liberálisok belelovallták magukat, hamis premisszából levezetett szillogizmusra, kórosan következetes önellentmondásra, téveszméből fakadó kényszerképzetre sarkallja őket. Alaptévedésük, hogy Kertész Nobel-díjának a (szélső) jobb nem örül, nem értékeli Kertészt, bezzeg a baloldal minden változata! Ezzel az állítással egy esztétikai, irodalmi értékelésbe, jó bolsevista módra, politikai szempontokat sunyítanak bele. És ezt művelik is: a nemzetietlen kozmopoliták egészen a magyarellenességig fajuló kijelentésekre ragadtatják magukat. Amivel ők járatták le Kertészt és a Nobel-díjat.

Szembesítsünk. *Margócsy-Baloldali István* ezt nyilatkozta: „Nem olyan rossz a helyzet, mint ahogy gondolják vagy beállítani szeretnék, bár a szélsőjobb oldali támadástól természetesen nem lehet eltekinteni.” *Margócsy* rébuszokban beszél. „Ki szeretné beállítani a helyzetet?” Megmondom. A baloldal. Ki a „támadó szélsőjobb”? Az is a baloldal. Moszkvától Stockholmon át New Yorkig. *Michael Wines*, a New York Times publicistája politikai értéket tulajdonít „egy jóformán ismeretlen író” Nobel-díjának, amikor *Gunnar Bergé*re, a Nobel-díj bizottság tagjára hivatkozik, aki szerint nem esztétikai teljesítményt díjaztak, hanem politikai üzenetet küldtek. De *Margócsy* méltatása is annyi nyögvenyelős, hogy liberális sandaság-

gal „támadásnak” is minősíthető. A díjjal a baloldalt érte csalódás. Nem ezt várták. Nitromint tettek a hír hallatára a hivatalos Nobel-díj várományosok nyelve alá. *Esterháznak*, *Nádasnak* és *Konrádnak*. Hogy mennyire semmibe vették Kertészt, bizonyítja egy 2001-es cikk a Frankfurter Allgemeine Zeitungban, a magyar liberálisok előretolt helyőrségében. *Eörsi* születésnapját ünnepeelve a lap felsorolja az őszerinte legjelentősebb magyar írókat, *Eörsit*, *Konrádot*, *Nádist*, *Esterházyt*, *Petrít*. Kertész neve még tévedésből sem merül föl a baloldali kánonlistákon. Még Kertész Ákos változatban sem. Ezzel szemben a szélsőjobb oldalinak minősített *Csurka* az elsők között gratulált a véleménye szerint megérdemelt Nobel-díjhoz. Eltérően a liberálisokkal, olvasta és több mint húsz éve becsüli a Sorstalanságot.

Mi több. Szakmailag „helytálló” méltatások jobbra a „jobb”-oldalon születtek mindmáig. *Ács Margittól Kristóf Attiláig* bezárólag, sőt „jobb”-oldali lektor fedezte föl az írókat. A nemzeti oldal örült, hogy megtört a 101 éves gonosz varázs. A baloldal is triumfált, azért, hogy a Nobel-díj ürtügyül szolgálhat a magyar kultúra denunciálására. A kivétel a legokosabb baloldali és tudós, *Glatz Ferenc*, aki lesöpörve a placcról a liberális sunyiságokat, magyarként örült a magyar Kertész magyar sikerének.

A „jobb oldalinak” minősített „támadások” nem Kertésznek, hanem a Kertészt bunkóként fölhasználó liberális kútmérgezőknek szóltak. Célserű lett volna, ha ezektől Kertész elhatárolja magát. *Tamás Gáspár Miklós*, a filozófusnak becézett aziprovokátor, akit a filozófia szüzen hagyott, rögvést úgy viselkedett, mint szekus elefánt a nemzeti porcelánboltban.

Végezetül az akadémiákról. A Magyar Tudományos Akadémia irodalmi különítménye legfőljebb 1948 óta bugyuta. A svéd akadémia irodalmi nyúlványa azonban már 1901 óta élvezi behozhatatlan szellemi hátrányát. *Leo Tolsztojt* negligálva azt a *Sully-Prudhomme*-ot díjazta, akit *Gide* föl sem vett francia költői antológiájába 1949-ben. Nemrég *Dario Fót* díjazták, óriási megütközést keltve Olaszországban. Ki ez a Fo? *Selmeczi Tibor* és *Sas József* hibridje, jóval szellemesebb kiadásban. Ami ugyebár nem nagy kunszt. Fotól Kertész mindenestre hatalmas az előrelépés.

Nekünk pedig nincs más dolgunk, mint az öröm és a gratuláció, ha úgy látjuk jónak. Büntetőjogi felelősségünk tudatában sem vagyunk kötelesek kórusban hörögni sem Kertészt, sem a svéd Nobel-díj bizottságot. ■